A°. 1860. N°. 244.

ZATURDAG 13 OKTOBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

UTRECHT. Zaturdag 13 Oktober.

De kultuurkontrakten. Onze Oost Indische belangen.

Wezen wij onlangs, bij eene beschouwing over de troonrede en de daarop gevolgde antwoorden, op de wenschelijkheid van zamenwerking tusschen regering en vertegenwoordiging, zoude deze zitting voor de natie vruchten dragen, wij hadden niet reeds zóó spoedig de behandeling van hoog ernstige zaken verwacht, welke die zamenstemming op eenmaal dreigen te verbreken. Wij bedoelen den strijd over de Oost-Indische aangelegenheden, reeds lang gevoerd, maar die thans zich dreigender vertoont, die thans meer dan ooit algemeene belangstelling trekken moet, omdat men hem populair tracht te maken, omdat wij door ons geheele regeringsstelsel meer en meer van de Oost-Indische baten zijn afhankelijk geworden.

De strijd over de al- of niet regeling der kultuurkontrakten door de wet, dagteekent reeds van 1852. Toen werd namelijk bij de behandeling der staatsbegrooting voor 1853 van verschillende zijden aangedrongen op eene betere regeling dier zaak, en wel in de eerste plaats in het belang der voortbrenging op Java. Men maakte toen de opmerking, dat die produktie stationnair bleef; dat zij in sommige opzigten zelfs achteruitging; en men meende, onder anderen, de oorzaak daarvan te vinden in het verkeerde kontraktenstelsel. Men drong er in de tweede plaats op aan, in het belang der schatkist. Men meende, dat, bij de bestaande regeling, die belangen, in tegenstelling van de voordeelen aan partikulieren verleend, te zeer werden gedeerd. Men dacht, dat, bij betere regeling, de staat grooter baten zoude kunnen genieten, daar nu de schatkist verloor, terwijl de kontraktanten rijk werden. Men drong er in de derde plaats op aan, omdat men een stelsel van gunstbetoon, van bevoordeeling van enkele uitverkorenen, wilde zien plaats maken voor dat van algemeene mededinging. Naar aanleiding der toen gevoerde diskussien werd van regeringswege een onderzoek beloofd. Er werd eene kommissie benoemd, die jaren lang arbeidde, die Java doorkruiste, alle suikerfabrieken opnam, en wier verbalen en bevindingen, volgens de verklaring des ministers, wel twee wagenvrachten uitmaakten. In dien tusschentijd expireerden verschillende kontrakten, die voor 20 jaren waren aangegaan. De regering verlengde die provisioneel voor twee jaren, maar voegde in die verlengingen eene bepaling, waarbij eene soort van voorkeur aan den bezitter van het kontrakt toegezegd werd, ingeval het weder mogt verlengd worden; terwijl zij daarenboven over andere onderwerpen nieuwe kontrakten sloot, waarvan beweerd werd, dat sommigen zoo voordeelig voor de kontraktanten waren, dat hun, korte dagen daarna, daarvoor groote sommen werden aangeboden. In afwachting derhalve eener eind-regeling werd de zaak wel eenigermate gepraejudicieerd.

In December 1856 werd het onderwerp andermaal met veel ernst ter sprake gebragt, en werd ten slotte eene motie van den heer *van Bosse* aangenomen, luidende: »dat de Kamer van oordeel »was, dat er behoefte bestond om de regelen voor »de uitgifte der kultuur-kontrakten in Neêrl. Indie »te stellen door de wet." Na dien tijd kwam men weder herhaaldelijk op die zaak terug, maar werd men steeds op de voortzetting van het onderzoek der kommissie gewezen. Ook de tegenwoordige minister van kolonien verklaarde, reeds spoedig nadat hij zijne portefeuille aanvaard had, »dat hij »nog niet besloten had. wat te doen, dat hij eerst »het rapport en de stukken van de kommissie moest »hebben ontvangen, vóór hij positief zou kunnen »verklaren, of de zaak al- of niet vatbaar was voor »eene regeling bij de wet!"

Eindelijk kwam het in de zitting van den 26. November 1859 weder tot eene diskussie, waarbij door den heer *van den Hoevell* drie vragen aan den Minister werden gedaan, namelijk: 1°. of de vrije kultuur ook een element uitmaken zoude van de regeling der kultuurkontrakten; 2. of de publieke konkurrentie in dien zin zoude worden ingeroepen, dat iedereen, onverschillig wie, die bekwaamheid, industrie en kennis bezat, toegelaten zoude worden tot kultuurondernemingen; 3. of de grondslagen van die regeling door de wet zouden worden gesteld. — De minister meende zich slechts over eene dier vragen uit te kunnen laten, het was echter de gewigtigste, die betreffende de regeling door de wet, waarvoor hij zich toen niet gunstig verklaarde, waarin hij groote bezwaren zag.

Na deze diskussien trad het tegenwoordig ministerie op, en, reeds spoedig daarna vernam men, dat de regering werkelijk besloten had de zaak tot een einde te brengen, maar geheel tegen den geest en de motie der Kamer, door haar *niet* bij de wet te regelen maar gedurende 10 jaren de kontrakten met de tegenwoordige kontraktanten weder te verlengen, en alzoo het stelsel van openbare mededinging geheel uit te sluiten.

Dit alles gaf aanleiding tot eene nieuwe interpellatie in de Zitting der 2. Kamer van 10 Mei dezes jaars, waarbij aan de Regering de vragen werden gedaan: 1. of de minister het voornemen had thans eene wet aan de Kamer aan te bieden tot regeling der kultuurkontrakten in Indie; 2 of er vooruitzigt bestond, dat zulk eene wet nog in de toen loopende zitting kon worden tot stand gebragt. Men ziet hieruit, dat ook de Kamer tot een einde wilde komen en weten, wat de regering eigenlijk van zins was. Het kabinet moest zich nu dan ook bepaald verklaren, en die verklaring, bij monde van den Minister van Kolonien gegeven, kwam hierop neder, dat men tot eene wettelijke regeling der zaak niet zoude overgaan, omdat men haar onbestaanbaar rekende met de Grondwet, in verband met art. 56 van het bestaande regeringsreglement. Art. 59 toch der Grondwet bepaalt, »dat onderwerpen, de kolonieën en bezittingen be»treffende door de wet geregeld worden, zoodra »de behoefte daaraan blijkt te bestaan." Der Regering was, met betrekking tot dit onderwerp, die behoefte nergens gebleken, integendeel *wel*, dat zoodanige regeling schadelijk zou zijn voor het algemeen belang. Daarenboven was de zaak in art. 59 van het reglement op het beleid der Regering in Neêrl. Indië reeds voorzien. Daar toch wordt als beginsel ten opzigte der kulturen gesteld: »instandhouding door den goeverneur-generaal in »overeenstemming met de bevelen des konings."

Nadat de zaak alzoo uitvoerig van weerszijden was toegelicht vereenigde zich de Kamer echter in hare zitting van 11 Mei, bij groote meerderheid (43 tegen 21 stemmen) met eene motie van den heer *Wintgens*: »dat zij »van oordeel was, dat er behoefte bestond, om »de regels voor de uitgifte van kultuurkontrakten »in Nederl. Indie, te stellen door de wet." In de zitting van 12 Julij werd nu door den heer *van Hoevell* het verzoek gedaan, om aan de Kamer over te leggen de regeling van de zaak der suikerkontrakten, die intusschen door de regering was daargesteld, benevens al die ophelderingen en bescheiden, die strekken konden, om licht te verspreiden over hetgeen gebeurd was met een suikerkontrakt (Pangka), waaromtrent weder geruchten van ongeoorloofde bevoordeeling verspreid waren.

De Minister stemde daarin toe, »niet, omdat hij »daarmede aan de Kamer de bevoegdheid tot »regeling van deze zaak toekende; maar omdat »hij haar gaarne in de gelegenheid wilde stellen »de plaats gehad hebbende regeling te beoordeelen."

Die stukken later ingekomen, werden in handen eener kommissie van vijf leden gesteld, die, bij het eindigen der laatste zitting haar rapport nog niet had uitgebragt. Twee leden dier kommissie vielen intusschen daaruit, en het thans in deze zitting ingediende rapport is alzoo te beschouwen, als het werk der meerderheid van de vroegere kommissie, die de kamer alsnog adviseert tot het volgende besluit:

»dat zij, na kennis te hebben genomen van de algemeene grondslagen, naar welke de goevernements-Suikerkultuur, alsmede de fabrikatie van Suiker op Java wordt in stand gehouden, handhaven zal haar besluit van 11 Mei ll., waarbij zij heeft verklaard van oordeel te zijn, dat er behoefte bestaat, om de regels voor de uitgifte van kultuurkontrakten in Ned. Indie te stellen door de wet:

»dat zij, in de bij missive van 20 Julij, door den Minister van Kolonien overgelegde stukken geene gronden gevonden heeft, die de overeenkomst van 14 Mei 1860 konden aanraden, en dat mitsdien de belangen van den Staat door het sluiten daarvan zijn uit het oog verloren.

Over die konklussie zal de Kamer spoedig geroepen zijn te beslissen. Maar zal daarmede de zaak dan ook tot een goed einde zijn gebragt? Wij komen hierop nader terug.

— Onze lezers hebben gister kennis genomen van de redevoering van den heer *Cavour*, waarop de bijna eenparige aanneming van het wets-ontwerp omtrent de aanhechtings-politiek door het Sard. Parlement is gevolgd. Behalve de beslechting der zaken van Rome en Venetie, die aan den tijd moeten worden overgelaten, verdient het opmerking, dat graaf *Cavour*, even als den dag te voren de sekretaris van *Garibaldi*, de heer *Bertani* (zie Turijn), zoo verzoenend de hand aan den diktator reikt, onder den waarborg, dat die zal worden aangenomen. Die verzoening, die voor het welzijn van Italie noodzakelijk was, is daarom te heugelijker, omdat Italie nog groote moeijelijkheden tegengaat. Europa keurt het initiatief van koning *Victor Emmanuel* tegenover Rome en Napels genomen niet goed, en de taal van den *Constitutionnel*, gelijk die hieronder voorkomt, toont, dat ook Frankrijk niet geheel ingenomen is met den loop der zaken. En dat is niet te verwonderen. Engeland alleen ziet met innig genoegen de vestiging van een vrij en krachtig Italie, dat in de Middellandsche zee den zich te veel uitbreidenden invloed van Frankrijk kan weerstreven. Uit dat oogpunt is ook opmerkelijk de zinsnede uit *Cavour's* rede, waarin gezegd wordt, dat aan een zwakke natie een grondsafstand kan gevraagd. maar dat die van eene natie van 24 millioen niet kan geëischt worden. Voor keizer *Napoleon* kan zulk eene verklaring niet aangenaam zijn. De zwakkere heeft moeten bukken en daarom de verkregen hulp *moeten* betalen!

Reeds tegen 21 Okt. is het volk van Napels en Sicilie opgeroepen, om te stemmen over de aanhechting. De uitslag is zeker, en de diplomatie zal in die uitspraak moeten berusten. Gelijk wij echter eergister er aan herinnerden, dat Pruissen, bij 't oordeel over 't geen in Italie geschiedt, moet gedenken hoe *Frederik* Pruissen heeft gevestigd, vraagt heden de *Times*, wat toch die legitieme regten van koning *Frans* van Napels wel beteekenen. Is toch ook zijne dynastie niet in 't leven geroepen door een togt, dien men met die van *Garibaldi* of koning *Victor* in vergelijking zou kunnen brengen; en als er van oude regten sprake is, komen dan die van het huis van Savoije, dat volgens het verdrag van Utrecht Sicilie en Palermo ontving, niet evenzeer in aanmerking, als die welke later bij den vrede van Aken werden erkend?

Koning *Victor* is, voor zoover men weet, nog niet op Napelsch grondgebied. Capua wordt beschoten, maar is nog in handen der koninklijke troepen. Verder is er van Italie geen nieuws. —

Wat den Paus betreft, er wordt steeds gesproken van zijn waarschijnlijk vertrek. Pater *Gavazzi* wenscht Z. Heil, Jeruzalem te geven; in het Sard. Parlement wenscht men Rome tot hoofdstad van Italië, waar de Paus naast den koning van Italie zou zetelen. De Paus schijnt met geen van beide plannen ingenomen; vandaar dat men hem heden te 's Bosch, morgen te Brussel, overmorgen in Spanje of Beijeren verwacht.

Uit de telegrammen zal men zien, dat het verblijf van 't Nederl. eskader in de Syrische wateren op nieuw van nut is geweest.

De vrije handelsgemeenschap tusschen Frankrijk en Engeland wordt nader tot stand gebragt. Moge daardoor het Westersch verbond weder naauwer worden toegehaald, en het gevaar voor algemeene Europesche verwikkelingen worden uit den weg geruimd. Het verbond der volken, door handel- en nijverheidsbelangen, is de beste hinderpaal tegen oorlogen, die de vorsten soms verklaren, maar de volken nimmer wenschen, omdat ze alleen door hunne schatten en door hun bloed worden gevoed.

De sinds gisteren ontvangen **telegrafiesche depeches** laten wij hieronder volgen:

Darmstadt, Donderdag. De Tweede Kamer heeft heden het voorstel harer kommissie betreffende de regeling van den regtstoestand tusschen de R. katholieke kerk en den staat, met 36 tegen 3 stemmen aangenomen.

Turijn, Vrijdag. Uit Napels is van gister deze depeche hier ontvangen:

»Het officiele blad bevat het besluit van den diktator, waarbij het volk wordt opgeroepen om den 21 Okt. te antwoorden op de vraag: » »Wilt gij een vereenigd en ondeelbaar Italie, met koning *Victor Emmanuel* tot konstitutionnelen koning, en zijne wettige nakomelingen?" "

In den nacht van 8 op 9 dezer werden onder Capua kanonschoten gelost. Daarna volgde eene schorsing der vijandelijkheden, om de dooden te kunnen begraven. De Garibaldisten hebben weder eenige stellingen bemagtigd. Na de schorsing werd

het kanonvuur zeer levendig hervat. Den geheelen dag en ook den 10. duurde het beschieten van twee kanten voort.

De toestand van Napels is verbeterd. De koersen der publieke fondsen stijgen. *Victor Emmanuel* is te Grottamare aangekomen en heeft daar zijn hoofdkwartier gevestigd.

Bern, Vrijdag. De markies *de Turgot* zal zes maanden met verlof te Parijs gaan doorbrengen.

Ten gevolge van de beleediging, der Fransche vlag te Sion bij de opening van den spoorweg van die plaats naar Martigny aangedaan, is bij de Zwitsersche regering eene nota van Frankrijk ontvangen.

Parijs, Vrijdag. De *Agence Havas* meldt, dat de gevolmagtigden van Engeland en Frankrijk heden de overeenkomst zullen teekenen, bevattende een nieuwe reeks artikelen van het Fransche tarief van in- en uitgaande regten. Daartoe behoort o. a. geraffineerde suiker, 40 fr. per 100 kilogr. Het regt op werktuigen, gereedschappen en toestellen is tot 9 fr. per 100 kilogr. verminderd. Van aardewerk en porcelein zal een maximum van 20 pCt. worden geheven, doch dit zal binnen vier jaren worden verminderd tot 15 voor potten en pannen en tot 10 pCt. voor porcelein.

Parijs, Vrijdag. De *Moniteur* deelt den mandaat der Fransche bank mede. Daaruit blijkt eene vermeerdering van 28¾ millioen voor de portefeuille, van 2⅓ millioen voor de voorschotten op fondsen enz., en van ⅞ millioen voor de omloopende bankbiljetten; en eene vermindering van 71 millioen voor den geldvoorraad, van 15⅘ millioen voor de rekening-courant met de schatkist, en van 28½ millioen voor de rekeningen-courant met partikulieren.

De *Constitutionnel* behelst een artikel, geteekend door den heer *Boniface*, over den inval van het Sardinische leger op Napolitaansch grondgebied. Daarin wordt gezegd, dat het beginsel der onafhankelijkheid van de geregeld gevestigde landsregeringen de verandering van dynastie toelaat, welke thans ten gevolge van binnenlandsche omwentelingen tot stand komt, en in de politiek van non-interventie de bekrachtiging van dit regt gelegen is. De Napolitanen en de Sicilianen hebben — zoo redeneert de schrijver van het opstel — het regt in hunne landen omwentelingen te maken, maar geen vreemde Staat, evenmin Sardinie als Oostenrijk, heeft het regt zich in hunne binnenlandsche aangelegenheden te mengen, en aan die omwentelingen op deze of gene voorwaarden door een gewapende tusschenkomst de zegepraal te verzekeren. Tusschen den inval van *Garibaldi* en dien van Sardinie is, volgens den heer *Boniface*, een groot verschil. *Garibaldi* verscheen om het volk tot opstand te brengen en de omwenteling te leiden; niet met zijne bende vrijwilligers kon hij een land met eene bevolking van tien millioen zielen veroveren; hij kon slechts aan dat volk zijne eigene sympathie mededeelen voor den strijd tegen de regering, die onpopulair was geworden. De Sardinische inval daarentegen is van een geheel anderen aard, en daarin ligt eene regtstreeksche inmenging van een geregelden Staat in de aangelegenheden van een onafhankelijken Staat, en wat vreemd klinkt, de inval der Sardiniers geschiedt zonder oorlogsverklaring: de gezant van den koning van Napels bevindt zich nog te Turijn. De tusschenkomst van Sardinie is — zoo leest men verder in den *Constitutionnel* — in strijd met al de beginselen door deze mogendheid zelve ingeroepen. Ook om op het pauselijk grondgebied te verschijnen heeft Sardinie zich aan inkonsekwentie schuldig gemaakt; de schrijver betoogt, dat Sardinie daardoor het beginsel der onzijdigheid geschonden heeft. Graaf *Cavour* heeft wel is waar te verstaan gegeven, dat het binnenrukken des Sardinische legers een maatregel is hoofdzakelijk tegen den invloed van *Garibaldi* gerigt, maar het wordt nu duidelijk dat het tegendeel het geval is; immers in plaats van *Garibaldi* tegen te werken, gaan de Sardiniers hem helpen. De *Const.* betreurt deze handelwijze van Sardinië, en verklaart dat deze mogendheid tegenover Europa verantwoordelijk is voor het initiatief dat zij genomen heeft. Europa is eene vierschaar, aan welke de bevoegdheid is verleend kennis te nemen van zulk eene verstoring, en er over te beslissen. Aan Europa is de taak opgelegd, miskende regten te herstellen, de regeringen die van deze regten afwijken tot haren pligt terug te roepen en ze te herinneren aan den eerbied voor de wetten, waaraan alle staten onderworpen zijn, want deze zijn gegrondvest op de geregtigheid, de beschaving en het belang der volken.

Marseille, Vrijdag. De pakketboot uit Konstantinopel is alhier aangekomen met berigten van den 3. De divan dringt er op aan dat de grootvizier met eene financieele zending naar Europa zal vertrekken.

De goeverneur van Saïda (Syrie) had den drogman van het Nederl. konsulaat laten arresteren; twee Holl. oorlogsbodems hebben dientengevolge gedreigd de stad te zullen beschieten, waarop de drogman weder op vrije voeten werd gesteld.

Het Oostenrijksche eskader in de Levant, dat naar de Adriatische zee was terug ontboden, is voor Ragusa verschenen.

Z. M. heeft aan den heer *L. P. Kerdijk*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als konsul der Nederlanden te Ambriz, voor de Portug. bezittingen ter Zuid-westkust van Afrika; en aan de luits. ter ze 1. kl. *P. van Bleiswijk Ris* en *W. O. A. van Bennekom*, beiden dienende in Oost-Indie; — benoemd bij het wapen der maréchaussée, tot maj. den kapt. *W van Citters*; bij het korps ingen., min. en sap. tot kapt. 3. kl. den 1. luit. *J. F. van Hanswijk*; benoemd tot lid der hoofdkommissie tot de zaken der Israëliten mr. *A. C. Cosman*, te Amsterdam.

*— Uit 's Gravenhage wordt geschreven, dat H. M. de koningin-moeder met 1. November niet alleen in de residentie wordt terug verwacht, maar dat H. M. voornemens zou zijn het buiten-verblijf Soestdijk in 't vervolg niet meer te betrekken, maar te 's Hage te blijven, waartoe ook een aantal meubelen reeds zoude zijn overgebragt.

Wij hopen zeer, dat dit berigt niet bevestigd worde. Wij behoeven niet te zeggen, van hoeveel belang het verblijf van H. M. de koningin-moeder voor Soestdijk en omstreken is, hoezeer H. M. door hare vele weldaden er algemeen bemind is, en hoe dus het gemis van HD. tegenwoordigheid gedurende den zomer algemeen zou betreurd worden. Maar buitendien zouden wij het zeer bejammeren, dat het koninklijk paleis, — het lustslot van 's konings voorvaderen, het luisterrijk gedenkstuk der erkentelijkheid en liefde van de Nederlandsche natie voor den onvergetelijken ridderlijken *Willem II*, die bij Waterloo op nieuw evenzeer de blijken van zijn moed als van zijn hoog beleid openbaarde, — verlaten zou worden, om, eenzaam en afgelegen, weldra vergeten te worden. Hebben zulke monumenten niet bijna hunne regten?

§— Uit het eindverslag der kamer omtrent de *nieuwe regterlijke inrigting* ontleenen wij het volgende:

Voor zoo verre in eene nadere behandeling van het voorgedragen stelsel in zijn geheel werd getreden, kwam vooral de bedenking van sommigen op nieuw op den voorgrond, dat het geheel van dit stelsel zeer weinig beantwoordt aan de oorspronkelijke bedoeling, welke bij den wensch naar eene herziening der regterlijke inrigting heeft voorgezeten. Toen in de grondwet eene spoedige herziening dier inrigting werd voorgeschreven, bestond sedert geruimen tijd de overtuiging, dat het raderwerk der regterlijke magt en het zamenstel van wettelijke voorschriften, volgens welke hier te lande wordt regt gesproken, veel te weelderig en omslagtig waren ingerigt.

Beantwoording aan dezen dubbelen eisch — eenvoudigheid en mindere kostbaarheid — was dan ook de grond van het verzet tegen de eerste poging om eene nieuwe organisatie, op de oude leest geschoeid, in te voeren. Van heverlede zijn echter, bij het werk dier herziening, deze vereischten uit het oog verloren, en in deze voordragt is men zelfs tot hunne volkomene ter zijde stelling overgegaan. Immers zou, ongeacht de grondwettelijke bepaling dat eene *nieuwe* regterlijke inrigting zal worden ingevoerd, de bestaande inrigting in wezenlijkheid behouden blijven in kantongeregten, regtbanken, hoven en hooge raad en komt het in het ontwerp blootelijk aan op de opheffing van een zestal hoven en eene nieuwe verdeeling van kompetentie. Men wees er op, dat de kosten der nieuwe inrigting zelfs de oude verre zouden overtreffen, dat bezuiniging geheel werd voorbijgezien, en dat tijdelijke voorspoed tot vermindering van zorgvuldigheid leidde.

Wat de regtspleging betreft, deze zou, in stede van door het wegnemen eener instantie vereenvoudigd, goedkooper gemaakt en bespoedigd te worden, eene uitbreiding ondergaan ten gevolge van de invoering eener nieuwe instantie in het strafgeding.

Deze beschouwingen ontmoetten evenwel bij onderscheidene leden tegenspraak. Een lid meende, dat het kantongeregt als punt van uitgang kon genomen worden, voor alle burgerlijke en handelszaken in eersten aanleg. Er was daardoor eenvoudigheid gewonnen en de grootheid der geldelijke vordering, een willekeurige maatstaf waar 't regt geldt, zou geen bevoorregte regtspleging meer daarstellen. Eene kleine som is voor den geringere belangrijker dan eene groote voor den rijkere. De kantonregter *unicus judex* zou dan uit de meest uitstekende regtsgeleerden moeten gekozen worden, niet onder aan de ladder staan, en ruim bezoldigd worden. Nevens hem zou een kundig en onafhankelijk lid van het openbaar ministerie staan. Beroep zou men hebben op de regtbank, die als gewone regter in strafzaken zou fungeren, zonder krimineel appèl. De Hoven konden dan gemist worden. De Hooge Raad als *cour regulatrice* zou een doeltreffend, eenvoudig en niet kostbaar stelsel vervolledigen. Daartegen werd beweerd, dat de magt en verantwoordelijkheid van den kantonregter te groot zou worden, en men voor zoo'n moeijelijke betrekking geene personen zou kunnen vinden.

Verder meenden onderscheiden leden, dat de uitbreiding der kassatie den bijval der meerderheid niet zou wegdragen. Hierbij kwam ook het door een lid voorgestelde tot vereenvoudiging der regtspleging door opheffing van het appel in burgelijke zaken ter sprake; men zag daarin echter eene verwringing van 't middel van kassatie.

De voorgestelde uitbreiding der regtsmagt van de kantonregters scheen niet in den geest der meerderheid; vooral ten platten lande vreesde men voor te groote magt en te diep ingrijpenden invloed.

Wat de bezoldiging betreft, werd door enkele leden beweerd, dat alleen verbetering in het personeel is te verkrijgen door verhooging, daar thans bekwame en geschikte personen zich terughouden. (?)

— Te Sittard is de heer *Borman*, bij herstemming tegen den heer *Cremers*, tot lid der Prov. Staten verkozen.

— Te Groningen heeft de hoogl. *Gratama*, bij 't overdragen van het rektoraat, gesproken: *de juris naturalis hâc nostrâ aetate studio*," dat is: over de beoefening van het natuurregt in onzen tijd." Hierbij had tevens plaats de uitreiking van eene gouden medaille aan den heer *A. Kuyper*, student in de godgeleerdheid aan de hoogeschool te Leijden, en van een vereerend getuigschrift aan den heer *A. F. de Savornin Lohman*, kandidaat in de regten aan die hoogeschool, wegens de beantwoording eener prijsvraag, de eerste bij de theologische, de andere bij de juridische fakulteit.

— Gister promoveerde aan de Leidsche Hoogeschool in de letteren de heer *M. J. de Goeje*, van Dronrijp, in Friesland, na verdediging van een spec. lit. inaug. »*exhibens descriptionem Al-Magribi, sumtam e libro regionum Al-Jaqubii, versione et annotatione illustram*."

— *De Tijd* van den 13 Okt. bevat een schrijven uit Rome van den 6 dezer, nopens een Amsterdammer, die eene voetreis van Rome in Umbrië maakte, en te Spoleto door de Piemontesche troepen werd aangehouden en in de gevangenis geworpen. Hij vertoonde wel zijn Nederl. pas, doch de Piemontezen — die in elken vreemdeling misschien een spion meenden te zien, gelijk meermalen in een land gebeurt dat het tooneel van oorlog is — hielden hem 5 dagen gevangen, en ontsloegen hem eerst toen de kommissaris des konings *Pompeo Campanelli* uit Parijs was terug gekomen en die zaak den direkteur van policie ter onderzoek aanbeval. Het was den 16 Sept. dat de Amsterdammer te Spoleto aankwam; hij vond in zijn logement eenige Ieren en Belgen. Den 17. ging hij de inkomende Piemontezen, die in de stad kampeerden, bezoeken, die hem als vreemdeling arresteerden, en in een hok opsloten, alwaar hij droog brood en slechte kaas tot voedsel ontving. Hij was voornemens bij den Nederl. gezant te Turijn klagte in te leveren en schadevergoeding voor tijdverlies, kosten, enz. te eischen.

*— Wij hebben eergister gemeld, dat er ook »te 's Bosch een surnumerair zou zijn in arrest genomen wegens het openbreken van een aangeteekenden brief."

Dat berigt was onjuist; de te 's Bosch aanwezige surnumerair is een jongeling van onbeproken gedrag, van wien niet dan met den meesten lof kan gesproken worden.

Daar het berigtje niet van onzen gewonen korrespondent uit 's Bosch was, hebben wij reeds onderzoek er naar gedaan, hoe onze berigtgever tot deze verkeerde opgaaf is gekomen.

— Na de pogingen, door de naburige Hanoversche gemeenten Aschendorff bij het Groninger bestuur aangewend, om den Noorderspoorweg aan de Westbaan daar te doen aansluiten, hebben thans voorloopige overleggingen plaats tusschen de gemeentebesturen van Leer en van Weener met de Groninger grensgemeenten in die rigting, ten einde pogingen aan te wenden, opdat de aansluiting in hun belang tot stand moge komen. Uit een en ander blijkt, hoe veel belang de Hanoveranen in die aansluiting stellen.

* - Nadat onderscheiden malen het verzoek van den heer *Soetens*, om een railweg voor paarden van 's Hage naar Scheveningen te leggen, door den raad was verworpen, is thans een ontwerp van wege Burg. en Weth. aangenomen, om de koncessie voor 40 jaar te verleenen. De weg zou loopen van de middelste boschbrug langs het kanaal en den Badweg. Men zou moegen vragen, of het berigt, dat te Liverpool de paardensporen zoo goed opnemen, tot die veranderde zienswijze der Haagsche regering aanleiding heeft gegeven? Nederland moet immers altijd volgen! In ieder geval mag men er zich over verblijden, dat het Haagsche gemeentebestuur, al is het dan ook laat, zich laat overtuigen.

— Het beurs-komitee te Londen stelt, in zake de regeling der schuld van Nieuw Grenada in vereeniging met den N. Grenad. gezant te Parijs, voor tot 1866 25 pCt. en daarna 37½ pCt. voor de inkom. regten voor de schuld aan te wijzen, ten deele voor amortisatie, ten deele voor rentebetaling. De spoorweg-opbrengsten zouden ook tot amortisatie strekken.

— Ll. Zondag werd alhier bevestigd onder de nieuwe leden der Remonstr. gemeente, een gewezen R. Kath. geestelijke. Tevens werden bij de avondmaalsviering zilveren bekers en offervazen gebezigd, door een onbekende aangeboden.

*— Morgen ochtend zal de predikbeurt bij de Evang. Lutherschen worden waargenomen door den heer *Westrik*, beroepen pred.; in de kerk der Doopsgezinden door den heer *A. Loosjes*, pred. te Amsterdam; terwijl Donderdag den 18. Oktober, 's avonds ten 6 ure, openbaar verslag van het *Bijbelgenootschap* zal gehouden worden in de Domkerk.

— Naar wij vernemen, zou door een arbeider op de Leemlerberg (tusschen Dalfsen en Almelo) een diamant gevonden zijn, waarvoor de reeds aanzienlijke som van twintig duizend gulden zou zijn geboden. Dit berigt verdient echter nog nadere bevestiging. *H. en Effbl.*

*— Wij hebben reeds met een enkel woord van de operavoorstelling van Maandag gesproken. Intusschen willen wij onze muziekliefhebbers nog nader bekend maken met het personeel van 't gezelschap, en met de wijze waarop de hoofdrollen in de *Martha* worden opgevoerd. Wij ontleenen daartoe het volgende aan de *N. R. Ct.* over den schitterenden uitslag der representatie van die opera te Rotterdam:

»Hoe hoog de verwachting ook ten aanzien van het debuut des heeren *Grimminger* gespannen was, die verwachting werd overtroffen, want niemand heeft zeer zeker durven hopen, dat men, bij de groote schaarschte aan goede tenoren in Duitschland, er in geslaagd zou zijn een zoo degelijken tenorzanger voor ons tooneel aan te werven. Begaafd met een heerlijk getimbreerd orgaan, dat even fraai blijft, onverschillig of het zich tot het falset en het mezzo voce, of tot eene geweldige, soms misschien *te* geweldige krachtsontwikkeling leent, is de heer *Grimminger* tevens een dramatisch kunstenaar van den waren stempel, die aan diep gevoel veel smaak schijnt te paren. Men denke zich nu een tenorzanger van dat gehalte naast een baszanger zóó zeldzaam, bekwaam, we zouden bijna zeggen, zoo beminnenswaardig als *Dalle Aste*, — naast eene zangeres gelijk mevr. *Kainz*, die de *Martha* met eene stoutheid en toch met eene zedige bevalligheid zingt, die hare voortreffelijke stemmiddelen te beter doet uitkomen — en eindelijk naast eene chantense gelijk mevr. *Bertram-Maijer*, in wie als het ware *twee* kunstenaressen vereenigd zijn, de eene, die u met het diepste dramatische gevoel en een positief sopraan geluid de *Donna Anna* voorstelt, en de andere, die u met eene onnavolgbare schalkschheid, en een niet minder positief als diep alt-geluid, de *Nancy* leert kennen —, men denke zich die vier jeugdige, krachtige en fraaije stemmen den geheelen avond bijeen, om met de grootste getrouwheid de hartstogten der vier hoofdpersonen van het drama te vertolken, en zal het zich dan welligt kunnen verklaren hoe het kwam, dat het talrijke auditorium tot eene mate van geestdrift werd opgevoerd, die we nog zelden in eenigen schouwburg zagen heerschen."

— Een der Brusselsche bladen heeft dezer dagen een merkwaardig feit medegedeeld. In de Parijsche *Gazette des Tribunaux* van 28 Sept. 1851 vindt men namelijk het verhaal van een proces, dat der gravin *de M.*, moeder van een der aanzienlijkste vorstinnen van Europa, door de broeders van haren echtgenoot werd aangedaan. Uit dit proces blijkt, dat bij het overlijden van den graaf *de M.* in 1825, hij geen kinderen naliet, en dat de twee, geruimen tijd na het overlijden van den graaf geboren dochters van de gravin, geen regt hadden den naam van den graaf te voeren. Eene dier dochters, zegt het blad in kwestie, was de hertogin *d'A.* De andere heeft een rijk huwelijk aangegaan en woont gewoonlijk te Saint Cloud.

— De beruchte *Brinkhoff*, de hedendaagsche *Jack Sheppard*, in eene der Duitsche strafgevangenissen cellulair opgesloten, heeft weder middel gevonden om door braak te ontkomen.

— Van de twee in de vorige maand uit den kerker te Dordrecht ontvlugten is de een dadelijk gevat. De ander heeft zich over Hellevoet buiten 's lands begeven, na des nachts op een grazend paard naar zijn broeder te zijn gereden, en daar 14 dagen in zeer beperkte ruimte onder den dorschvloer te hebben gelegen. Dit vertoef had hem bijna onkenbaar gemaakt, en was hij daardoor naar Hellevoet kunnen ontkomen.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 12 *Oct.* 2,71. El. - AP. 9,66. Gev. 12 d. Rijnhoogte te Keulen 12. Okt. 12 voet 9 duim of 12 voet 5 duim Rijnl.

PETERSBURG, 7 Oktober.

De jonge grootvorst *Paul*, die den 3. dezer geboren is, is tot chef van het infanterie-reg. der Kura benoemd.

De keizer zal den 12. Okt. van hier over Wilna naar Warschau vertrekken, alwaar hij den 20. zal aankomen. Onderweg zal hij de troepen te Wilna in oogenschouw nemen en te Bialystok een jagtpartij bijwonen. Z. M. zal 8 dagen te Warschau vertoeven, alwaar, behalve de prins-regent van Pruissen en de keizer van Oostenrijk, ook verwacht worden de groothertogen van Mecklenburg en van Saksen-Weimar.

Bij een ministerieel besluit, zijn vele bureaukratische formaliteiten in de ministerien en in het bestuur afgeschaft.

Uit Moskou verneemt men, dat daar, even als te Petersburg, eene bijzondere kommissie in het leven is geroepen, om, met behulp eener mondelinge procedure de geschillen van den arbeidenden stand, hetzij tusschen hare leden, hetzij tusschen deze en hen die ze voor het een of andere werk gebruiken, te beslechten. Hoewel reeds eenige verbetering, is dit echter nog geen hervorming der Russische regtsbedeeling, die dringend noodzakelijk blijft.

Op de met de gebr. *Baring en C^o.* te Londen en *Hope en C^o.* te Amsterdam gesloten tweede geldleening à 4½ pCt., zijn, met behulp der in de Staatskas bevindende 6 en 3 pCt. kredietbilletten, die geamortiseerd zullen worden, tot heden van de 8 millioen p. st. 5 millioen gerealiseerd geworden. Dientengevolge zullen den 12. Okt. kredietbilletten tot een gelijk bedrag verbrand worden.

TURIJN, 9 Oktober.

Bij de diskussien over het votum van vertrouwen en het aanhechtings-ontwerp heeft de heer *Bertani* o. a. het volgende gezegd:

»Ik wilde slechts het woord nemen om zonderling verwrongen feiten in haar waar licht voor te stellen, maar ik stel mijne verdediging tot rustiger tijden uit. Wij willen dezelfde zaak: vrijheid, een eenig Italie en *Victor Emmanuel* tot koning. Ik ben getrouw aan den door mij afgelegden eed. Ik ben partijganger noch millioenenvreter. Na eenige oogenblikken rust zal ik rekening doen der millioenen, die door mijne handen gegaan zijn, en men zal zien wat ik er mede gedaan heb. Den dag, waarop ik mijne interpellatie over Italie gedaan heb, heb ik mijne politieke geloofsbelijdenis afgelegd. Ik wil de revolutie om de vrijheid en de eenheid van Italie.

»De revolutie had gezegevierd: *Garibaldi* had het doel zijner pogingen bereikt. Hij wenschte geen onmiddellijke aanhechting; hij zeide: ik wil nog strijden. Ik wil het Napelsch vasteland bevrijden. Negen millioen menschen stellen vertrouwen in *Garibaldi*.

»Hij wilde geen dadelijke aanhechting, omdat hij waarborgen wenschte voor de vervulling van zijn programma. Zijn gemoed is verontrust geworden toen de koninklijke troepen de Romeinsche staten zijn binnengetrokken.

»Ik weet, dat *Garibaldi* steeds edelmoedig zal zijn, ik hoop dat ook de heer *de Cavour* het zal wezen.

»Laat ons den raad van den heer *Mellana* volgen. Staken wij deze diskussie en dat de heer *de Cavour* naar Napels ga en *Garibaldi* de hand drukke. Dat zal het verbond zijn van de revolutie en de monarchie, van het leger en de vrijwilligers. Er zullen twee namen in het hart van Italie vereenigd zijn: *Garibaldi* en *Victor Emmanuel*. En ik zal de mij opgedragen zending vervuld hebben."

Omtrent het verschil tusschen *Garibaldi* en *de Cavour*, verneemt men nu het volgende:

»Sedert den afstand van Nizza was de heer *Ratazzi* van het ministerie gescheiden, en hield hij zich van het hof verwijderd, ondanks de vriendschap, waarmede de koning hem vereert. Toen *Garibaldi* het ontslag van den heer *de Cavour* verlangde, liet *Ratazzi* den koning weten, het monarchaal beginsel niet door eene zwakheid in de waagschaal te stellen. De heer *de Cavour*, hiervan door den koning zelven onderrigt, liet *Ratazzi* bedanken en dit leidde tot eene toenadering tusschen beide staatslieden. De heer *Ratazzi* heeft dan ook bij de jongste diskussien in de Kamer het woord niet gevoerd en voor de regering gestemd.

Deze houding van den oud-minister is het waarschijnlijk, die tot het gelukkig einde der krisis geleid heeft. Hadde *Garibaldi* eene degelijke ondersteuning in de Kamer gevonden, dan had het ministerie zich moeijelijk kunnen staande houden."

Omtrent de inneming van Ancona worden nog de volgende bijzonderheden gemeld:

Den 26. Sept. vond een algemeene aanval plaats, die, drie malen afgeslagen, met de in bezit name van Monte-Pulito eindigde. De helft der bevolking was uitgeloopen om den aanval te zien en de geestdrift was grenzeloos, toen men de Sardinische vlag op een kanon geplant zag. Des nachts was reeds het lazaret der Porta-Pia genomen, dat in den namiddag door de baken-batterij beschoten werd; deze batterij echter kreeg het toen te kwaad met de Sardinische schepen en werd vernield doordien de ammunitie in brand vloog. De schepen kwamen toen in de haven, terwijl aan de landzijde de Piemontezen tot de voorstad Borgo Mastai waren doorgedrongen. Daarop begon men te onderhandelen over de kapitulatie, doch een dronken kanonnier, die 's avonds nabij de Talamo-poort zijn stuk afschoot, was oorzaak dat nog vele menschenlevens verloren gingen. De Piemontezen nl. verraad vermoedende, beschoten de poort, en in de vesting, waar men deze handeling der Piemontezen eveneens voor verraad hield, begon men op hen te schieten. 's Morgens werd weer de witte vlag geheschen, doch het duurde nog lang eer de schepen hun vuur staakten. Tegen twaalf uur trok eene kompagnie Sard. sapeurs in de stad, en in een oogwenk wapperde uit alle vensters de Sardinische vlag. Het verlies bedroeg bij beide partijen te zamen 1500 man.

In het rapport van den schout-bij-nacht *Persano* over de inname van Ancona van de zeezijde, leest men o. a.:

»Een adjudant van generaal *de Lamoricière* heeft mij een brief van den generaal gebragt, waarin deze verzocht, met zijn staf bij mij aan boord te mogen komen. Ik heb hem geantwoord, dat, behoudens mijn pligt, hij bij mij aan boord zou bevelen en ik gehoorzamen, en dat ik mijne eerste sloep met een officier ter zijner beschikking stelde om hem eer te bewijzen. Den volgenden morgen begaf hij zich met een talrijken staf aan boord; ik heb hem met alle onderscheiding behandeld. Hij zeide, dat de dapperheid en bekwaamheid der marine hem in de overgave der stad hadden doen toestemmen. Daar ik blootshoofds bleef staan, terwijl ik hem mijne kajuit wees, die ik ter zijner beschikking stelde, scheen hij zeer aangedaan, en sprak hij deze, de gevoelens van een Fransch krijgsman waardige woorden: »De dapperen zijn altijd edelmoedig."

Uit Napels wordt van den 4. dezer gemeld, dat aldaar eenige dagen bevorens een aantal arrestatien hebben plaats gehad. Men beweerde eene nieuwe zamenzwering ontdekt te hebben, welke zich ten doel stelde, om een twaalf-honderdtal inwoners te vermoorden. De berigtgever voegt er echter bij, dat hem dit zeer onwaarschijnlijk voorkomt. Voorts wordt geschreven, dat de Mazzinisten, nadat hun chef zich teruggetrokken had, zich evenwel niet voor geslagen hielden. Zij hebben eene vereeniging gevormd met het doel om Italie's eenheid te bevorderen. Zij willen dat echter met eene republiek, ofschoon zij daarvoor niet durven uitkomen.

Mazzini heeft Napels verlaten. Hij is echter niet uitgezet, maar heeft een beleefd verzoek van den prodiktator *Pallavicino* ontvangen, die een beroep heeft gedaan op zijne vaderlandsliefde.

»Zelfverloochening, schrijft de prodiktator, was altoos de deugd der grootmoedige mannen. Ik houd u voor grootmoedig, en bied u heden eene gelegenheid aan om u als zoodanig voor de oogen uwer medeburgers te toonen. Als vertegenwoordiger van het republikeinsche beginsel en onvermoeide bevorderaar van dat beginsel, wekt gij, als gij onder ons vertoeft, het wantrouwen des konings en zijner ministers op; inderdaad brengt uwe tegenwoordigheid in dit land de regering in verlegenheid en de natie in gevaar, daar zij de eendragt kan benadeelen, welke onvermijdelijk is voor den vooruitgang en de zege der Italiaansche zaak. Zelfs zonder het te willen, brengt gij verdeeldheid onder ons. Geef dus een blijk van vaderlandsliefde, door u uit deze gewesten te verwijderen." De prodiktator zegt verder, dat al de krachten der natie moeten vereenigd worden, dat *Mazzini* ook eendragt verkondigt, maar dat van zijn naam door vijanden des vaderlands misbruik wordt gemaakt, om tweedragt te zaaijen.

Uit Napels meldt men, dat gevolg is gegeven aan het verzoek der koncessionarissen van de Napelsche spoorwegen, en hunne koncessie mitsdien is ingetrokken.

WEENEN, 10 Oktober.

De *Magyar Sajto* meldt dat graaf *Eduard Karolyi* op de terugreis van Ostende te Salzburg in hechtenis is genomen.

Te Königgrätz zijn in de laatste veertien dagen bijna dagelijks transporten staatsgevangenen aangekomen, die onder sterk geleide naar de vesting Jozefstad vertrekken. Te Königgrätz zelf is er geen plaats meer voor.

— 12 *Oct.* Met. 5 pCt. 65.50; Nat. 75.—; Bank 754.—; Noord-Baanakt. 182.—; Credit Anst. 171.—; O-Fr. Spoorw.-akt. 258.—; Lomb. Venet. —; Nieuwe 146; W. op Lond. 3 m. 13.20; G. —.—

BERLIJN, 11 Oktober.

Gister avond zijn de hier aanwezige prinsen, alsmede prins *Frederik* van Hessen-Kassel, prins *August* van Wurtemberg en andere vorstelijke personen, van hier vertrokken, om, ingevolge uitnoodiging van den keizer van Rusland, aan de jagtpartijen te Bialistok deel te nemen, terwijl de groothertog van Saksen-Weimar, die door eene vertraging zijner reis eerst gister avond hier is aangekomen, heden ochtend derwaarts is afgereisd.

Behalve den heer *Kuhne*, heeft ook het lid van het Huis der Afgevaardigden *Mathis* voor de benoeming tot lid van het Huis der Heeren bedankt.

Het berigt dat de heer *v. Schleinitz* den prinsregent naar Warschau zou vergezellen, begint men nu te betwijfelen. Welligt hangt het nog af van de konferentie van den heer *v. Schleinitz* met lord *Russell*.

De *Spen. Ztg.* meldt dat van regeringswege van kap. *Kuhn*, gezagvoerder der Loreley, een rapport over zijne veel besproken vaart van Gaëta naar Messina en over zijne zending derwaarts verlangd is. Eveneens wordt van onzen gezant te Gaëta inlichting over deze zaak verwacht.

Uit Koblentz meldt men, dat den 11. aldaar zijn aangekomen koningin *Victoria*, de prins-gemaal, prinses *Alice*, de prins-regent, prins *Frederik Wilhelm* met zijne gemalin en den jongen prins.

Het gerucht, dat de graaf *de Chambord* in Zwitserland een landgoed heeft gekocht, is onjuist.

Den 29. Sept. is in Zweden met veel luister het derde eeuwfeest herdacht van den dood van *Gustaaf Wasa*, die Zweden van het Deensche juk bevrijd heeft.

PARIJS, 11 Oktober.

Men spreekt weder van eene vermeerdering van het effektief der keizerlijke garde.

Men zegt, dat generaal *de Lamoricière* voor zijn vertrek naar Marseille den generaal *de Goyon* en den hertog *de Grammont* opheldering wil vragen omtrent de hem in der tijd gezondene geruststellende depêche, waarin ook een hulpkorps van 40,000 Franschen zou zijn toegezegd.

De Sardinische regering heeft op onderscheidene partikuliere werven hier te lande en in Engeland aanzienlijke bestellingen voor de toekomstige Italiaansche vloot gedaan.

Uit authentieke opgaven blijkt, dat in het gevecht bij de Volturno op 1 Okt. 4500 man buiten gevecht zijn gesteld.

Naar men meent, zullen 25000 man Sardiniers niet toereikend zijn om Gaeta in te sluiten en te belegeren. Men meent dus dat het Sard. leger in het Napelsche op 50000 man zal gebragt worden.

Brieven uit Rome van den 6 melden, dat de Paus zijn vertrek slechts uitgesteld, geenszins afgesteld heeft. Eene tweede heftige scène met den heer *de Goyon* zou voldoende zijn om hem dadelijk te doen vertrekken.

BRUSSEL, 12 Oktober.

Men spreekt van de mogelijkheid, dat de Paus, als hij Rome verlaat, zich te Brussel zou komen vestigen. Als R. Katholiek land en onzijdig gebied zou 's Pauzen verblijf te Brussel 't minst bezwaren opleveren. Men noemt reeds het paleis *de Merode* voor woning, terwijl in het *Hotel de Bellevue* vertrekken voor het gevolg van Z. H. zouden worden in gereedheid gebragt.

Onderscheiden onzer klerikale familien betreuren het verlies van eenig lid, dat uit onbezonnen ijver de reeds verloren zaak des Pausen heeft willen verdedigen, en in den strijd tegen de Sardiniers is gevallen. Een ander, Graaf *Arrivabene*, die, ofschoon lid van 't Sard. Parlement, hier veelal vertoeft, heeft in den slag der Volturno zijn zoon verloren; hij was als korrespondent van de *Daily News* naar Italië vertrokken, maar had zich niet van den strijd voor de vaderlandsche zaak kunnen onthouden.

ADVERTENTIEN.

⁂ De Provinciale Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt, residerende te Utrecht, zal op Woensdag den 17. October 1860, des namiddags ten zes ure, examen afnemen van een Tandmeester.

Utrecht, 13 October 1860.
G. J. LONCQ, Secretaris.

⁂ De Christelijke weldadigheid wordt dringend ingeroepen voor een talrijk Gezin, dat haren bijstand zeer behoeft, daar de Huisvader, tengevolge van eenen in de uitoefening van zijn beroep gedanen val, welligt voor altijd verminkt en tot zijn gewonen arbeid ongeschikt zal zijn, maar zeker voor een aantal weken volstrekt buiten staat is om voor zich en de zijnen iets in het minste te verdienen, terwijl hij daarenboven zware pijnen lijdt.

De ondergeteekenden zijn bereid, des begeerd, nadere inlichtingen te geven. De tweede ondergeteekende belast zich gaarne met de ontvangst der liefdegaven.

Utrecht, 12 Oct. 1860.
N. BEETS, Wijkpredikant.
D. VAN TOORENENBERGEN, Wijkmr.

⁂ Getrouwd:
J. VLAANDEREN, Cz.,
Off. van gez. bij het instr.-bat.
en
H. C. W. HINSBEECK.
Hilversum, 12 October 1860.

⁂ Heden overleed, tot diepe droefheid van mij en mijne twee kinderen, mijn teederbeminde Echtgenoot FRANZ PETER PLACE, Doct. Med. Chir. & Art. Obst., in den ouderdom van ruim 62 jaren.

Zeyst, 7 Oct. 1860.
Wed. F. P. PLACE,
geb. C. A. VAN LAER.
Eenige kennisgeving.

Zomer Societeits-Lokalen.

⁂ **SLUITING, Maandag, 15 October.**

BIJBELGENOOTSCHAP.

⁂ Van wege het Bestuur der Utrechtsche Afdeeling van het Nederlandsche Bijbelgenootschap wordt kennis gegeven, dat het openbaar verslag van de verrigtingen des Genootschaps dit jaar zal gehouden worden op Donderdag den 18. October aanstaande, des avonds ten zes ure, in de Domkerk alhier, en worden belanghebbenden tot bijwoning daarvan uitgenoodigd.

Utrecht 12 October 1860.

OPENBARE AANBESTEDING.

⁂ Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht zullen, op Zaturdag den 27. October 1860, des namiddags ten één ure, ten stadhuize, in het openbaar aanbesteden:

Het tweede perceel van de Werken voor de Gasfabriek, bestaande in de Ovens, Zuivertoestellen, Stoomwerktuigen, enz., begroot op ƒ 89,500.

Het bestek, voorwaarden, begrooting en teekeningen zijn ter inzage in het Stadstimmerhuis en aldaar, behalve de teekeningen, verkrijgbaar voor ƒ 3,— per exemplaar.

Aanwijzingen zullen plaats hebben op Zaturdag den 20. October en Vrijdag den 26. October e. k., des middags ten twaalf ure, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Heer J. M. VAN DER MADE, Civiel-Ingenieur te Dordrecht.

Utrecht, 4 October 1860.
De Secretaris der stad Utrecht,
H. G. RöMER.

⁂ Ten overstaan van den Notaris HERMSEN, gevestigd te Houten, zal publiek worden geveild:

Op Dingsdag den 23. October 1860 des voormiddags ten elf ure, ten huize van *Steven de Bruyn*, staande bij de kerk van Tull in 't Waal:

No. 1. Een HEERENHUIS met TUIN en BOOMGAARD, groot 48 roeden, 30 ellen.

No. 2. Twee bunders, 72 roeden, 30 ellen BOUWLAND en WEG.

No. 3. 3 Bunders, 48 roeden, 50 ellen GRIENDLAND.

No. 4. Een HUIS met uitmuntend best BOOMGAARDLAND, te zamen groot een bunder, 88 roeden, 45 ellen.

Alles staande en gelegen te Schalkwijk en Tull in 't Waal aan de Schalkwijksche en Waalsche Weteringen, nabij de Kerk van Tull in 't Waal.

En op Woensdag den 24. October 1860, des voormiddags ten 9 ure, ten Sterfhuize van den Heer *C. Lagerwey*, staande bij de Kerk van Tull in 't Waal.

Eenen netten **INBOEDEL**, alsmede BRANDHOUT en TURF en MESTSPECIEN.

Breeder bij Billetten en nader onderrigt te bekomen bij voornoemden Notaris HERMSEN.

HUIS, KOEPEL en TUIN in de Maliebaan.

⁂ Op Zaturdag, 3 November 1860, 's namiddags ten één ure, zal te Utrecht, achter St. Pieter, in het gebouw F. 363, worden geveild:

Een TUIN, nagenoeg een bunder groot, gelegen aan de oostzijde van de Maliebaan, bij den nieuwen aanleg, met fraaijen STEENEN KOEPEL, omplant met zwaar opgaand geboomte; VISCHKOM, WOONHUIS, HOVENIERSWONING, en HOF, met vele beste Fruitboomen, Heesters en andere Gewassen, Prieel, enz.; aan eene zijde gescheiden met eene schutting, die geheel bedekt is met druiven, perzikken en andere fijne leiboomen; strekkende vóór van de Baan, tot achter tegen Oudwijk, belend ten zuiden eigendom van den heer *de Leur* en ten noorden een gemeene weg of oprijlaan, die dezen grond scheidt van dien van jufvr. *de Vree*. Te aanvaarden op 1 Februarij 1861. Te bevragen ten kantore van den Notaris DE BALBIAN VAN DOORN.

TE KOOP

⁂ Een uitmuntende STAANDE JAGTHOND, zijnde een reu. Te bevragen aan het bureau dezer Courant.

MEN VERLANGT TE HUREN:

⁂ Een KELDER, liefst aan de Oude Gracht. Franco letter N. Bureau dezer Courant.

⁂ Tot adsistentie voor den verkoop in een magazijn en tevens tot het bijhouden van boeken wordt een JONG MENSCH **gevraagd**, tegen goed salaris. Adres in persoon of met franco brieven, onder de Lett. BB. bij den Boekhandelaar C. VAN DER POST Jr. alhier.

⁂ Ik heb de eer het geacht publiek bekend te maken, dat ik alhier eene Expositie zal houden van alle **GRANDES MODES**, welke door eene ruime en exquise Keus zal uitmunten.

De Expositie wordt **geopend** op Maandag den 15. October en **gesloten** op Zaturdag den 20. daaraanvolgende.

Utrecht 12 Oct. 1860. A. SINKEL.

⁂ C. VAN DER POST Jr., te Utrecht, heeft uitgegeven en debiteert met succes:

DE PINTO, BURGERL. WETB. à ƒ 11.— **DE PINTO**, WETB. v. KOOPHANDEL ƒ 8.— **DE PINTO**, BURGERL. REGTSVORDERING ƒ 13.— **DE PINTO**, STRAFVORDERING ƒ 7,50 **SCHULLER & WALLER**, BURGERL. WETB. ƒ 5,— **SCHULLER & WALLER**, WETB. v. KOOPHANDEL ƒ 2,40. **HOLTIUS**, FAILLITENREGT à ƒ 6,90.

Bij genoemden Uitgever zullen gedurende den winter ruim voorhanden zijn: **de Duitsche Opera-teksten**, goedkoope editie, duidelijke druk.

Thans voorhanden: **MARTHA** à ƒ 0,15.

MARKTBERIGTEN.

AMERSFOORT, 12 October.

Tarwe van ƒ 10.50 tot ƒ 12.25. Rogge van ƒ 6.50 tot ƒ 6.75. Boekweit van ƒ 6.40 tot ƒ 7.75. Appelen van ƒ 1,40 tot ƒ 2,00, Aardappelen van ƒ 1.90 tot ƒ 3.00 het mud. Hoendereijeren van ƒ 2.85 tot ƒ 3.30 de 100 stuks. Boter van ƒ 0.99 tot ƒ 1.10 het Ned. pond

AMSTERDAM, 12 October.

Tarwe en Rogge ruim prijsh.; 130 pd. b. Pools. ƒ 438; 125 pd. Vries. ƒ 420; 125 pd. ger. dito ƒ 400. Rogge 120, 122 pd. Gall. ƒ 209, 215, 118, 121, 122 pd. Petersb. ƒ 195, 203, 206; 120 pd. o. dito ƒ 197; 119 pd. dito ƒ 194; 119 pd. n. dito ƒ 195; 115 pd. o. dito ƒ 188; op levering Oct. ƒ 188; Mei ƒ 190, 190. Garst als voren; 100 pd. Vries. w. ƒ 190; 91 pd. ger. dito ƒ 160.

SCHIEDAM, 12 October.

Granen. Verk.: Rogge, 145 pd. Kunde ƒ 211 cont.; 146 pd. pd. ger. Cours. ƒ 205 6/w. Gerst, 133 pd. Reval ƒ 205 6 w.; 135 pd. Arendsb. ƒ 208 cont., ƒ 210 6 w.

MOUTWIJN, per Ned. Vat zonder fust ƒ 14.25.
JENEVER, " " " " " - 19.75.
AMST. PROEF " " " " " - 21.00.
Alles zonder de belasting.
SPOELING per Ketel . . . . ƒ 1.00.

ARNHEM, 12 October.

Oude weit van ƒ 13.75 tot ƒ 16.40. Nieuwe weit van ƒ 10.55 tot 14.25. Maïs van ƒ 0.00 tot ƒ 0.00. Rogge van ƒ 6.15 tot ƒ 7.15. Boekweit van ƒ 6.00 tot ƒ 6.90. Garst van ƒ 6.00 tot ƒ 6.50. Zware Haver van ƒ 4.80 tot ƒ 5.40. Ligte Haver van ƒ 3.90 tot ƒ 4.40. Wikken van ƒ 0.00 tot ƒ 0.00. Paardenboonen van ƒ 9.00 tot ƒ 0.00. Duivenboonen van ƒ 10.00 tot ƒ 0.00. Groene erwten van ƒ 13.00 tot 00.00. Koolzaad van ƒ 00.00 tot ƒ 00.00. Aardappelen van ƒ 1.95 tot 2.40 per mud. Peren van ƒ 2.50 tot 3.00. Appel. ƒ 1.50 tot 2.40. Boter per N. 2 van ƒ 0.98 tot ƒ 1 12.

STRAAT-VERLICHTING.

Oct.	GAZ-VERLICHTING.		OLIE-VERLICHTING.	
	Aansteken.	Blusschen.	Aansteken.	Blusschen.
14	6 1/2 uur.	4 uur.	7 uur.	4 uur.
15	6 1/2 "	4 "	7 "	4 "
16	6 1/2 "	4 "	6 1/2 "	4 "
17	6 1/2 "	4 "	6 1/2 "	4 "
18	6 1/2 "	4 "	6 1/2 "	4 "
19	6 1/2 "	4 "	6 1/2 "	4 "
20	6 1/2 "	4 "	6 1/2 "	4 "

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Oct.	Uren	Wind- rigt.	Wind- kr.	Barom. bij 0°	Ther F.	Afwijk. d.Temp.	Vochtigh	Gev. regen	Opmerkingen
			N 4.						
12	2	nw.	1.0	754.66	46.8	— 9.0	0.72	2.3*	Zw. bewolkt
	10	nw.	0.0	58.65	41.0	— 6.8	0.93	2.6	Zw. bewolkt
13	8	zzw.	7.5	54.93	40.3	— 9.4	0.81	0.3	Betrokken.

* Hierbij was 1.0 mm. hagel.

12 Oct. 's morg. Barometerhoogten in afdalende orde Brest-Plymouth, Hartlepool, Parijs, en Utrecht. Grootste verschil tusschen Brest, Plymouth en Utrecht = 8.4 mm.

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 12 Oct. 1860.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld	2 1/2	pCt.	62 15/16	63	
dito.	3	"	76		
dito dito	4	"	97 7/8	98	98
Oost-Indische Leening	4	"	96 15/16	96 7/8	
Amortisatie-Sindikaat.	3 1/2	"	91 1/2		
Handelmaatschappij. .	4 1/2	"	130		
SPANJE.					
Obligatien	1 3/4	pCt.	39 7/16	39 9/16	39 1/2
dito dito	3	"	48 1/16	48 1/8	
Binnenl. Schuld	3	"	47	47 1/8	47 1/8
Amortisable			23 1/2	23 9/16	
Bewijzen Koepons			6 1/4	6 3/8	6 5/16
PORTUGAL.					
Obligatiën	3	pCt.	43 1/8	43 1/4	43 3/16
dito 1856/59	3	"	41 1/2		
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en C°*.	5	"	102		
Obligat. 1828 & 1829.	5	"	101 1/2		
Certifikat. 1831 & 1833	5	"	85 1/16	85 1/4	
Certifikaten 1840 . . .	4	"	76 1/8	77	
Cert. 2e, 3e, 4e L.	4	"	77 1/2		
Certifik. 5e Serie . . .	5	"	87 1/8		
dito 1855 6e Serie . .	5	"	96 3/8	96 1/2	96 3/8
dito Adm. te Londen	4 1/2	"	90 1/4		
dito 1859	3	"	60 7/8	60 15/16	
dito bij H. 1860. .	4 1/2	pCt.	89 1/2		
Certifik. van Assign. .	6	"	57 3/8	57 1/2	57 1/2
POLEN.					
Aand. 1835, fl. 500			162 1/2		
Obligation	4	"	78 3/8	78 1/2	
OOSTENRIJK.					
Oblig. Metaliek	5	pCt.	44 7/16	44 13/16	44 7/16
dito dito	2 1/2	"	24 1/16	24 3/16	24 1/8
Oblig. Rente Am.. . .	5	"	68 1/8		
dito dito Nat. 1854. .	5	"	52 3/8	52 13/16	52 7/16
Bankaktiën.			655		
Aand. 1854.			201		
dito 1860.			398		
BRAZILIE.					
Geldl. 1824, £ 100 . .	5	pCt.	96		
" 1860	4 1/2	"	84 1/2		
AMERIKA.					
Ecuad. Oblig. 1855. .	1	"	12	12 3/16	
Venez. Oblig.	3	"	21 7/8	22 1/8	21 1/8
dito dito. . . .	1 1/2	"	11 1/2	11 9/16	
Grenada, Oblig. . . .	4	"	14 1/2	14 13/16	14 1/2
Mexiko, Obl.	3	"	21	21 1/16	21
N.-Am. Illin. Obl. C. B.	7	"	92 1/8		

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.